

Valtionavustukset kaksikielisen opetuksen laajentamiseen 2020

Diaarinumero: 10/301/2020

Hakuaika 5.3.2020 klo 14.00 — 20.5.2020 klo 16.15

HAKIJAN TIEDOT

Hakija	Helsingin kaupunki	Hakijan virallinen sähköpostiosoite	helsinki.kirjaamo@hel.fi
Y-tunnus	0201256-6		
Yhteyshenkilö	Satu Koistinen	Sähköposti	satu.koistinen@hel.fi
Puhelinnumero	0931023444	Omistajatyyppe	Kunta/kuntayhtymä, kunnan omistamat yhtiöt, kirkko
Maakunta	Uusimaa		
¹ Allekirjoitusoikeuden omaava henkilö	Outi Salo	Sähköposti	outi.salo@hel.fi
Tilinumero IBAN-muodossa	FI29 2266 1800 0030 09	Pankin BIC/SWIFT-koodi	NDEAFIHH

HANKKEEN TIEDOT

Hankkeen nimi
Helsinki oppii kielillä 3

Asiointikieli
Suomi

Kohderyhmän tarkennus
Varhaiskasvatus, Esiopetus, Perusopetus

Onko kyseessä yhteishanke?
Ei

Muut yhteistyökumppanit ja heidän roolinsa hankkeessa
Helsinki oppii kielillä 3 -hanke tekee tiivistä yhteistyötä valtakunnallisen kaksikielisen opetuksen kehittämisverkoston ja muiden kaksikielistä opetusta ja kasvatusta kehittävien kuntien kanssa. Erityisen tiivistä yhteistyö on pääkaupunkiseudun kuntien kesken. Helsinki oppii kielillä 3 -hanke toteuttaa yhteistyössä Vantaan ja Espoon kanssa kehittämisseminaareja, koulutuksia ja tilaisuuksia opettajien väliseen yhteistyöhön ja osaamisen jakamiseen. Verkosto on toiminut usean vuoden ajan ja mahdollistaa laajemmalle levittyvän kehitystyön.

Hankkeessa tehdään lisäksi yhteistyötä paikallisten kulttuuri-instituuttien ja muiden järjestöjen kanssa kuten Niilo Mäki Instituutin kanssa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla hanketta koordinoidaan kehittämisspalveluista ja hanke tekee tiivistä yhteistyötä kaksikielistä opetusta antavien koulujen ja päiväkotien kanssa.

Mitä kieliryhmiä hankkeen toiminta koskee?
Ruotsi, Saame, Muu

Mikä?

englanti, espanja, ranska, venäjä, viro, kiina

HANKESUUNNITELMA

Jatkaako hanke edellisen hankkeen toimintaa?

Kyllä

Minkä hankkeen toimintaa hankkeessa jatketaan?

Ilmoita hankkeen nimi ja OPH:n päätöksen diaarinumero, tai jos kyseessä on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitus, ilmoita sen nimi ja diaarinumero.

Helsinki oppii kielillä 2 (diaarinro: 6/401/2019)

Kuvaa lyhyesti, mitä toimintaa hankkeessa on ollut.

Kaksikielisen opetuksen ja kasvatuksen kehittäminen, täydennyskoulutus, verkostoituminen

Hanke pähkinäkuoressa

Helsinki oppii kielillä 3 -hankkeessa kehitetään Helsingin kaksikielisen opetuksen ja kasvatuksen verkkoa, opinpolkuja ja pedagogiikkaa. Kehittämistyö kohdistuu kaikkiin kaksikielisen opetuksen ja kasvatuksen muotoihin (kielikylpy, laajamittainen kaksikielinen ja kielirikasteinen opetus ja kasvatust). Kehittämistyöllä turvataan uusien yksiköiden toiminnan aloittaminen ja nykyisten päiväkotien ja koulujen toiminnan kehittäminen. Keskeisinä kehittämiskohteina ovat oppimisen tukitoimet kaksikielisessä opetuksessa ja saamenkielisen opinpolun vakiinnuttaminen ja näkyväksi tekeminen. Lisäksi hanke jatkaa jo toiminnassa olevien kaksikielisen opetuksen ja kasvatuksen kehittäjäryhmien työn tukemista ja toiminnan koordinoitua sekä paikallista että valtakunnallista yhteistyötä Opetushallituksen, muiden kuntien ja muiden toimijoiden kanssa.

Painopistealueet

2. Olemassa olevan kielirikasteisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen tai perusopetuksen laajentaminen ja kehittäminen sekä jatkumon turvaaminen paikkakunnilla, joilla sitä jo järjestetään, 4. Olemassa olevan ruotsin-, suomen- tai saamenkielisen kielikylpyopetuksen laajentaminen ja kehittäminen sekä jatkumon turvaaminen paikkakunnilla, joilla sitä jo järjestetään, 6. Olemassa olevan laajamittaisen kaksikielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen tai perusopetuksen laajentaminen ja kehittäminen sekä jatkumon turvaaminen paikkakunnilla, joilla sitä jo järjestetään

Hankkeen tavoitteet, toiminta ja tulokset

1

Tavoite

Hankkeen tavoitteena on kielikylpyopetuksessa opiskelevien oppilaiden tukitoimien kehittäminen siten, että mallinnetaan toimivia tapoja havaita tuen tarve ja tuotetaan tukimateriaali toimenpiteistä, joilla tunnistettuja haasteita voidaan ratkaista. Lisäksi tavoitteena on kartoittaa toimivia käytänteitä kaksikielisen opetuksen opettajien ja erityisopetuksen yhteistyölle. Toiminnan kehittäminen aloitetaan kielikylpyopetuksesta ja laajennetaan vastaavilla toiminnoilla myöhemmin muihin kaksikielisen opetuksen muotoihin.

Toiminta

Kielikylpyopettajista ja erityisopettajista koostuva työryhmä testaa Niilo Mäki Instituutin ILS-materiaalia, jonka avulla voidaan havaita oppijan tuen tarvetta lukemaan ja kirjoittamaan oppimisessa. Saatujen tulosten pohjalta työryhmä mallintaa ja kuvaa, miten materiaalia voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla kielikylpyopetuksen oppilaiden kanssa. Tämän jälkeen kootaan tukimateriaali, jonka avulla luokanopettaja voi tukea oppijaa lukemisen/kirjoittamisen taitojen kehittämisessä ja tarjota oppijalle harjoituksia, joista on juuri tälle oppijalle hyötyä. Työryhmä kouluttaa ja jakaa osaamistaan tukimateriaalin valmistuttua muille kielikylpyopettajille.

Konkreettiset tulokset, jotka tavoitteella pyritään saavuttamaan

Kehittämistyön tavoitteena on tuottaa luokanopettajille tukimateriaali, jonka avulla he voivat tunnistaa kielikylpyopetukseen osallistuvien oppilaiden tuen tarpeen erityisesti lukemisen ja kirjoittamisen oppimisessa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa sekä työkaluja tuen tarjoamiseksi. Opettajien osaaminen kasvaa kielikylpyopetuksessa opiskelevien oppilaiden kolmiportaisen tuen toteuttamisessa. Tämän tuloksena kielikylpyopetukseen osallistuvien oppilaiden tuki on oikea-aikaista ja toteutetaan siten, että se hyödyttää erityisesti kielikylpyopetuksessa opiskelevaa oppilasta.

2

Tavoite

Hankkeen toisena tavoitteena on kehittää pohjoissaamenkielisen opinpolun näkyvyyttä ja toimintaa varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa. Tavoitteena on, että tieto pohjoissaamen kielellä annettavasta varhaiskasvatuksesta, esi- ja perusopetuksesta tavoitetaan nykyistä laajemmin huoltajat. Tavoitteena on lisäksi tukea opinpolun eri yksiköiden välistä yhteistyötä ja tarjota tukea opettajille ja henkilöstölle pedagogiseen kehittämiseen.

Toiminta

Hankkeen koordinaattori muodostaa ryhmän, joka seuraa pohjoissaamenkielisen opinpolun toiminnan kehittämistä ja viestintää. Ryhmä kartoittaa ensisijaiset kehittämiskohteet yhteistyössä pohjoissaamenkielistä varhaiskasvatusta, esi- ja perusopetusta antavien päiväkodin ja koulun kanssa. Hankekoordinaattori aikatauluttaa ja johtaa kehittämistyötä yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan palveluiden kanssa.

Konkreettiset tulokset, jotka tavoitteella pyritään saavuttamaan

Pohjoissaamenkielisen opinpolun näkyvyys lisääntyy ja opinpolulla opiskelee nykyistä enemmän oppilaita. Pohjoissaamenkielinen varhaiskasvatus, esi- ja perusopetuspalvelu vakiintuu osaksi kaikille yhteisiä palveluita. Näkyvyyden ja toiminnan vakiintumisen myötä helsinkiläisten mahdollisuudet osallistua pohjoissaamenkieliseen varhaiskasvatukseen/esiopetukseen ja kaksikieliseen perusopetukseen kasvavat.

3

Tavoite

Hankkeen kolmantena tavoitteena on lisätä kaksikielistä varhaiskasvatusta ja esiopetusta nykyistä usempaan päiväkotiin siten että kaksikielinen opinpolku alkaa jo varhaiskasvatuksessa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on kaupunkistrategian mukaisesti lisätty kaksikielistä opetusta ja kasvatusta vuodesta 2017 alkaen ja kielirikasteisen ja laajamittaisen esiopetusta antavien päiväkotien määrä on kasvanut neljästä 33 kehittämistyön tuloksena. Määrällisen kehittämisen lisäksi juurrutetaan ja kehitetään kaksikielisten opinpolkujen toimintaa siten, että niiden jatkumo on taattu varhaiskasvatuksesta perusopetuksen loppuun asti. Kehitystyön yhteydessä varmistetaan henkilöstön pedagogisen osaamisen lisääminen, jotta toiminta uusissa ja nykyisissä päiväkodeissa on laadukasta.

Toiminta

Tavoitteen saavuttamiseksi aloitetaan kielirikasteinen ja laajamittainen varhaiskasvatus niissä päiväkodeissa, joissa jo toimii kaksikielinen esiopetusryhmä. Lisäksi kartoitetaan, miten hyvin kaksikielisen varhaiskasvatukseen ja esiopetuksen tarjonta vastaa kuntalaisten kysyntään, minkä pohjalta tehdään suunnitelma uusien ryhmien perustamiselle siten, että palvelutarjonta on alueellisesti tasapainossa ja mahdollisimman monen saavutettavissa.

Pedagogisesti laadukkaana toiminnan takaamiseksi tuotetaan kielirikasteisen esiopetuksen käsikirja ja tarjotaan henkilöstölle täydennyskoulutusta ja mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja osaamisen jakamiseen.

Konkreettiset tulokset, jotka tavoitteella pyritään saavuttamaan

Kehittämistyön tuloksena Helsingin kaksikieliset opinpolut alkavat varhaiskasvatuksesta ja laajamittainen kaksikielinen ja kielirikasteinen varhaiskasvatus ja esiopetus ovat useamman helsinkiläisen saavutettavissa.

Pedagogisen kehittämisen tuloksena henkilöstön osaaminen kasvaa ja kaksikielinen toiminta on laadukasta. Opettajilla on tukena kielirikasteisen esiopetuksen käsikirja, jonka avulla toiminta on yhdenmukaista ja sen suunnittelu on opettajille helpompaa.

4

Tavoite

Hankkeen neljäntenä tavoitteena on jatkaa aikaisemmissa hankkeissa aloitettua kehittämistyötä, jonka avulla tuetaan perusopetuksen laajamittaisen kaksikielisen opetuksen uusia ja nykyisiä yksiköitä, tajotaan henkilöstölle mahdollisuuksia verkostoitua ja kehittää pedagogista osaamistaan. Hankkeen myötä varmistetaan olemassa olevien kaksikielisen opetuksen verkostojen toiminta, opettajien täydennyskoulutus ja uuden henkilöstön perehdyttäminen. Lisäksi hanke tarjoaa kaksikielisen opetuksen koulujen rehtoreille mahdollisuuksia osaamiseen jakamiseen ja vertaiskehittämiseen kaksikielisen koulun johtajina.

Toiminta

Tavoitteen saavuttamiseksi opettajille järjestetään perehdytys- ja täydennyskoulutuksia sekä kehittämisseminaareja. Rehtoreille tarjotaan mahdollisuuksia osaamisen jakamiseen ja kaksikielisen koulun toiminnan kehittämiseen. Olemassa olevien työryhmien tapaamisia jatketaan ja niiden toiminta vakiinnutetaan osaksi vuosittaista toimintaa.

Kielirikasteisen opetuksen vuosiluokkien 1-6 opettajat koulutetaan käyttämään edellisessä hankkeessa tuotettua käsikirjaa ja käsikirjan tuottaminen vuosiluokille 7-9 aloitetaan.

Laajamittaisen kaksikielisen opetuksen kehittämiskohteet kartoitetaan ja hankekoordinaattori suunnittelee kehittämistoiminnan kartoituksen perusteella.

Konkreettiset tulokset, jotka tavoitteella pyritään saavuttamaan

Kehittämistyön tuloksena Helsingin kaksikielisen opetuksen verkkoon kuuluvissa kouluissa annetaan laadukasta kaksikielistä opetusta. Koulujen opettajat ja rehtorit ymmärtävät, mikä on keskeistä laadukkaan kaksikielisen opetuksen toteuttamisessa. Kaksikielistä opetusta kehitetään koko ajan vastaamaan oppijoiden tarpeita ja opettajat kehittävät osaamistaan.

Kielirikasteisen opetuksen kouluissa edellisessä hankkeessa tuotettu käsikirja on käytössä kaikissa Helsingin kielirikasteista opetusta tarjoavissa kouluissa. Lisäksi kehittämistyön tuloksena julkaistaan kielirikasteisen opetuksen käsikirja vuosiluokille 7-9.

Hankkeen vaikutukset/vaikuttavuus. Kuvaa pitkän aikavälin tavoiteltua kehitystä.

Helsinki oppii kielillä 3 -hankkeen kehittämistyön vaikutukset kohdistuvat Helsingin kaksikielisen kasvatuksen ja opetuksen verkkoon. Kehittämistyön tuloksena palveluverkko on entistä monipuolisempi ja tarjoaa eheitä kaksikielisiä opintopolkuja varhaiskasvatuksesta perusopetuksen loppuun asti. Kehittämistyön tuloksena useammalla helsinkiläisellä on mahdollisuus saada kaksikielistä kasvatusta ja opetusta ja siten hyötyä kaksikielisyyden tuottamista hyödyistä sekä kehittää kielitaitoaan. Henkilöstön osaaminen kasvaa kehittämistyön myötä ja kaksikielisen kasvatuksen ja opetuksen laatu kasvaa, minkä ansiosta kaksikieliseen kasvatukseen ja opetukseen osallistuvien oppimistulokset ja osaaminen lisääntyvät. Lisäksi hankkeessa tehdään näkyväksi yleisesti kaksikielisyyden etuja ja tärkeyttä, mikä kasvattaa helsinkiläisten ymmärrystä kaksikielisyyden ja monipuolisen kielitaidon merkityksestä.

Millaista arviointi-, tutkimus- ja selvitystoimintaa hankkeeseen liittyy?

Helsinki oppii kielillä 3 -hankkeen koordinaattori selvittää tarvittavat toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi hankkeen käynnistyessä. Hankekoordinaattori arvioi toimenpiteiden vaikuttavuutta ja tavoitteiden saavuttamista säännöllisesti yhdessä työryhmien ja kehittämisspalveluiden kanssa yhteistyössä. Hankkeen puitteissa kerätään tietoa kaksikieliseen kasvatukseen ja opetukseen hakeutuvien määristä ja palveluiden saavutettavuudesta. Lisäksi selvitetään, miltä osin ulkoista viestintää kaksikielisestä kasvatuksesta ja opetuksesta voidaan kehittää.

Kehittämishankkeen tilaisuuksissa, työryhmien tapaamisissa ja koulutuksissa kerätään osallistujilta säännöllisesti palautetta ja toimintaa kehitetään niiden pohjalta vastaamaan tavoitteiden saavuttamista ja osallistujien tarpeita.

Kielikylpyopetuksen varhaisen tuen kehittämistyön yhteydessä selvitetään Niilo Mäki Instituutin materiaalin soveltuvuutta ruotsin kielikylpyopetuksen kontekstiin.

Miten hanke tukee Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014), Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) sekä Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) toteuttamista?

Helsinki oppii kielillä 3 -hankkeen kehittämistyö nousee kaikilta osin suunnitelmien perusteiden yleisistä ja kaksikielistä kasvatusta ja opetusta ohjaavista tavoitteista. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on syventää henkilöstön osaamista kaksikielistä kasvatusta ja opetusta määrittävistä suunnitelmien perusteiden asettamista reunaehdoista, tavoitteista ja määrittämisestä. Kehittämistyötä tehdään moniammatillisissa työryhmissä, joissa on mahdollista

jakaa osaamista eri yksiköiden ja tehtävissä toimivien välillä ja siten syventää osaamista kaikkien kolmen suunnitelman osalta useasta eri näkökulmasta.

Kehittämistyön tuloksena henkilöstöllä on paremmat edellytykset toteuttaa kaksikielistä opetusta ja kasvatusta perusteiden mukaisesti sekä saavuttaa niissä asetetut tavoitteet ja varmistaa pedagogisesti laadukkaan opinpolun toteutuminen siirryttäessä varhaiskasvatuksesta esi- ja alkuopetukseen ja vuosiluokalta toiselle.

Miten hankkeesta tiedotetaan ja miten tulokset levitetään? Kuinka kaksikielisestä opetuksesta tiedotetaan huoltajille?

Hankkeesta tiedotetaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sisäisissä kanavissa (Helmi-intra, Opehuone.fi ja kaksikielisen kasvatuksen ja opetuksen Teams-työtilat). Huoltajille hankkeesta tiedotetaan toimintaan osallistuvien yksiköiden kautta sähköpostitse, wilman kautta sekä muita sähköisiä kanavia pitkin. Lisäksi laajemmin hankkeen toiminnasta tiedotetaan kielihankkeiden verkkosivuilla osoitteessa kielel.edu.hel.fi ja yksiköiden verkkosivuilla. Kaikki hankkeen tuottamat materiaalit julkaistaan osoitteessa kielel.edu.hel.fi.

Kaksikielisestä opetuksesta tiedotetaan Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen verkkosivuilla perusopetuksen osalta osoitteessa: <https://bit.ly/2LuzCwd> ja varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen osalta osoitteessa: <https://bit.ly/2LBwNKd>. Lisäksi kaksikielistä kasvatusta, esi- ja perusopetusta antavien yksiköiden verkkosivuilla ja suunnitelmissa kuvataan kaksikielistä kasvatusta ja opetusta yksikkökohtaisesti.

Hankkeen alkamisaika

1.8.2020

Hankkeen päättymisaika

31.12.2021

TALOUSARVIO

Onko kustannukset ilmoitettu arvonlisäverollisina?

Ei

TALOUSARVIO

Menot	Selite, lyhyt kuvaus	Yhteensä €
Henkilöstömenot	Hankkeen koordinointi, toiminnan toteutus, viestintä ja talous sekä opettajien sijaiskulut	150000 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Koulutus- ja oppimateriaalit sekä ammattikirjallisuus	10000 €
Laitehankinnat	-	0 €
Palvelut	Koulutus-, viestintä-, painatus-, suunnittelu- ja ravitsemuspalveluiden ostot	30000 €
Vuokrat	-	0 €
Matkamenot	Valtakunnallisiin verkostoitumistapaamisiin osallistuminen	5000 €
Muut menot		0 €
Menot yhteensä		195000 €

TULOT

Hankkeesta saadut tulot	0 €
	0 €

HANKKEEN MUU RAHOITUS

EU-rahoitus	0 €
Muu julkinen rahoitus	0 €
Yksityinen rahoitus	0 €
Muu rahoitus yhteensä	0 €

Rahoitettavaa jää yhteensä 195000 €

Omarahoitusprosentti oltava vähintään 20 % (39000 €)

Omarahoitus	39000 €	Omarahoitus-%	20 %
-------------	---------	---------------	------

OPH:n myöntämä avustus

156000 €

OPH:n rahoitus-%

80 %